

Nr. 11 (157)

Bazūne

Latvijas Neredzīgo bibliotēkas avīzīte
par notikumiem bibliotēkas dzīvē

2024. gada 4. novembris

PADARĪT SVĒTKUS PAR SAVĒJIEM

Gunta Bite

Avīzītes «Bazūne» redaktore

Nesen mana meita norādīja uz ļoti interesantu faktu, ko viņa novērojusi jau vairākus gadus: gada beigās ir trīs svētki, kas tirgotājiem ir pilnībā sajukuši kopā. Turklāt ar diezgan kroplīgu nozīmības interpretāciju. Vai zināt, kuri ir šie svētki? Tie ir: Halovīni, Latvijas valsts svētki un Ziemassvētki!

Patiesi! Staigājot pa veikaliem, pievērsu uzmanību piedāvātajām tematiskajām precēm. Jau oktobra pirmajā pusē vislielākais piedāvājums bija Halovīniem, kas ir tikai loģiski, jo tos atzīmēja oktobra beigās. Tiem sekoja preces Ziemassvētkiem. Jā, tiešām — plaukti pilni ar Ziemassvētku krūzītēm, divlišiem, šur tur pat egļu lampiņām. Un tikai ļoti rūpīgi meklējot, atradu vienu vientuļu stendu ar kapu svecītēm Lāčplēša dienai! Ja tām blakus bija novietotas kādas preces ar valsts karoga simboliku, tad tā bija neiedomājama ekstra, par ko tirgotājs *īpaši* piedomājis.

Manuprāt, ir skumji, ja valsts svētki tirgotājiem šķiet mazāk nozīmīgi nekā Halovīni. Varbūt jūs teiksiet, ka oktobrī līdz valsts svētkiem vēl tālu; gan jau tuvāk svētkiem piedāvājums palielināsies. Bet kā tad ar Ziemassvētkiem? Tie taču ir vēl tālāk! Man patiešām negribētos domāt, ka mūsu patriotismu nosaka nauda.

Tieši šādu pārdomu dzīta es pārskatīju savas prioritātes. Brīdī, kad citi steidza iepirkt saldumus vai bērniem (ceru, ka pieaugušie Latvijā tomēr nepārgērbjas!) atbaidošus Halovīnu tērpus, es knibināju pie sava mēteļa sarkanbaltsarkano karodziņu. Citi to piesprauž «patriotu nedēļā». Man tāda *nedēļa* sākas pirms Halovīniem. Nepārprotiet, es neesmu Halovīnu noliedzēja. Es tikai domāju, ka tos var svinēt arī ar latvisku vērienu. Var pārgērbties par kādu no latviešu literārajiem varoņiem, piemēram, par Sprīdīti, Lāčplēsi vai princi ar eža kažociņu pār plecu. Ja ļoti gribas šausmīgākas maskas, tad var izvēlēties traģiskus vai antivaroņus, piemēram, velniņus, nosliukušo Dullo Dauku vai Kārlēnu no «Nāves ēnā». Eh, laikam izklausos pēc savas vecmāmiņas. Lai nu paliek. Neba jau tirgotāji piedāvātu tādas preces, ja nebūtu pieprasījuma.

Runājot par latviešu literatūras klasiķu darbiem, novembrī mūsu bibliotēka pabeidza darbu pie Rūdolfa Blaumaņa noveles «**Nāves ēnā**» tulkošanas vieglajā valodā. Tās **atvēršanas svētkus** esam iecerējuši starp abām Latvijas valsts atceres un svētku dienām — **13. novembrī plkst. 14.00** bibliotēkas lasītavā. Svētkos piedalīsies arī šīs grāmatas ilustratore Kate Brikmane-Buklovskā. Lasīsim arī fragmentus.

Šie grāmatas atvēršanas svētki būs īpaši ne tikai tāpēc, ka tos pārraidīsim mūsu bib-

liotēkas *YouTube* kanālā, bet arī tāpēc, ka būsīm nodrošinājuši īpašu novelei atbilstošu noskaņu. Kādu? To jūs, mīlie «Bazūne» lasītāji, uzzināsiet, kad ieradīsiet uz atvēršanas svētkiem.

Pie reizes jūs varēsiet apskatīt kādu košu un priecīgu krāsu apņemt izstādi Lasītāju apkalpošanas nodaļas Tifloloģijas sektorā.

Tā ir **Oļega Iljina pārlošanas darbu izstāde «Nostalgija»**. VSAC Rīga filiāles «Jugla» keramikas interešu pulciņa vadītāja Evita Kromule par izstādi un tās autoru saka:

«Oļegs Iljins ir aktīvs pārlošanas un citu rokdarbu meistars. Neraugoties uz to, ka Oļegs ir neredzīgs, viņa aizraušanās ar pārlošanu ir balstīta uz neatlaidību un pacietību. Pērlītes viņš izvēlas pēc savas gaumes un idejas rodas pašas. Oļegs vienmēr ir gatavs jaunām idejām, ko prot ar neatlaidību īstenot. Košās un priecīgās krāsas patiesi sasilda un sajūsmina, jo ļoti labi var sajust, ka tajās ir Oļega sirds, sapņi, domas un arī spēks.»

Izstādi apskatīt var līdz 15. novembrim, tāpēc gaidīsim jūs mūsu bibliotēkā.

BIBLIOTĒKAS ZIŅAS

IZSTĀDES, KAS PĀRSTEIDZ

Vija Circāne

Lasītāju apkalpošanas nodaļas vadītāja

Šogad oktobris un novembris Latvijas Neredzīgo bibliotēkā ir Strazdumuižas kopienas un sadarbības partnera Valsts sociālās aprūpes centra (VSAC) «Rīga» Juglas filiāles iedzīvotāju radošo darbu izstāžu laiks.

No 14. oktobra bibliotēkas Tifloloģijas sektorā joprojām apskatāma **Oļega Iljina izstāde «Nostalgija»** ar dažādām pārlootām kompozīcijām.

Savukārt semināru telpā no 29. oktobra līdz 11. novembrim ir pieejama **Edgara Leča pārloto gleznu izstāde «Manu iedvesmu pasaule»**.

Pēc pārlošanas meistarū Oļega un Edgara izstādēm laiks būs pienācis triju jauno mākslinieku darbu **izstādei «Guna, Juris un Kristīne glezno»**.

Kā jau minēts nosaukumā, izstādē varēs apskatīt gleznas, kuras veidojuši trīs VSAC «Rīga» Juglas filiāles klienti: Guna, Juris un Kristīne.

Gleznās mākslinieki atainojuši savu bērnību dzimtajās mājās. Tās ir atmiņas, kas noglabātas dziļi sirdī un tagad tiek parādītas izstādes apmeklētājiem. Gleznās redzama arī gadalaiku maiņas burvība un mākslinieku šibrīža sajūtas dažādu krāsu gammā.

VSAC «Rīga» vizuālās mākslas pedagogs un gleznotājs Ilgvars Zalāns par jaunajiem māksliniekiem un viņu ieguldīto darbu saka: *«Šī būs Gunas, Jura un Kristīnes pirmā publiskā gleznu izstāde. Ar glezniecību viņi nodarbojas jau otro gadu. Ceram, ka izstāde dos ne tikai prieku par paveikto, bet arī motivāciju tālākajam ceļam mākslā. Aicinām ikvienu atvēlēt laiku, lai apmeklētu šo izstādi un ar savu klātbūtni atbalstītu jaunos māksliniekus viņu sarežģītajā, bet vienlaikus ļoti svarīgajā mākslas iepazīšanas ceļā.»*

Arī mēs no savas puses aicinām ikvienu uz **gleznu izstādes «Guna, Juris un Kristīne glezno» atklāšanu 12. novembrī plkst. 14.00** Latvijas Neredzīgo bibliotēkas semināru telpā.

Lai izstāžu apmeklējumi sniedz gaišus mirkļus šajā tumšajā rudens laikā!

MAZLIET SĀPĒS

Edijs Fuksis

BPDN Braila raksta redaktors

Kāds priekšstats mums parasti veidojas par ārstiem, kas mūs ārstē? Visticamāk, tas ir ierobežots un virspusējs. Ja jūs interesē dziļāka izpratne par šo profesiju, noteikti iesaku izlasīt Adama Keja dienasgrāmatu «Mazliet sāpēs», kas pielāgota palielinātā drukā un Braila rakstā četros sējumos.

Tas ir atklāts, vietām skumjš, bet vietām smieklīgs jaunā ārsta skatījums no viņa profesionālā ceļa sākuma medicīnā līdz pat ārsta karjeras beigām. Ļoti daudz kopīgu elementu ir Latvijas un britu ārstiem. Sarežģīti klīniskie gadījumi, mazas profesionālas viltības, nebeidzamas pārstrādātās virsstundas, uzvaras un sakāves cīņā ar nāvi. Un vēl — veselības sistēmas ierēdņi, no kuru rīcības un lēmumiem vienlīdz ir atkarīgi gan ārsti, gan pacienti.

Grāmatas autors Adams Kejs ir slavens, godalgots britu komiķis un scenārists filmām un televīzijai. Pagātnē daudzus gadus viņš veltījis medicīnai. Tāpēc par savu agrāko profesiju viņš stāsta ar humoru un angļiem piemītošo pašironiju, taču paliek ārkārtīgi nopietns brīžos, kad saruna ievirzās nopietnu medicīnisku problēmu risināšanā.

Kā tas ir — pirmo reizi glābt cilvēka dzīvību? Kāpēc ārstam reizēm ir tik grūti noteikt diagnozi? No kādām frāzēm būtu jāizvairās, kontaktējoties ar ārstējošo ārstu? Un kam jānotiek, lai cilvēks, kurš no visas sirds pašizliedzīgi veltījis sevi medicīnai un ir atdevis tai daudzus savas dzīves gadus, nolemj aiziet no profesijas? Par to visu un daudz ko citu Adams Kejs stāsta savā autordarbā «Mazliet sāpēs».

Šī lasāmviela būs īsts atradums tiem, kuriem patīk lasīt slavenu ārstu publikācijas un grāmatas, kā arī tiem, kas novērtē labu lakonisku prozu, britu humoru un stāstus no dzīves pieredzes, kas liek smieties līdz asarām, kā arī vietām saņemties, lai nesāktu raudāt.

Laikraksts «*The Sun*» par grāmatu saka: «*Izlūdzieties, aizņemieties vai nozodiet sev šīs grāmatas eksemplāru! Humors skalpeļa asumā un biedējošas atklāsmes... Izklaidējoša, skumja un aizraujoša!*»

«*Ja šogad plānojat izlasīt tikai vienu grāmatu, izvēlieties šo! Adama Keja spožo, izklaidējošo un patieso jaunā ārsta darba pieredzes aprakstu! Mediķu aprindām Adama Keja aiziešana ir liels zaudējums, bet mūsu grāmatplauktam — milzīgs ieguvums,*» piebalso «*Daily Express*».

Grāmatas autora izteicieni un aprakstītās situācijas neatstās vienaldzīgu nevienu lasītāju. Arī par visai asiņainiem ārsta dzīves notikumiem viņš pastāsta ar ironiju:

«*Devos uz gērbtuvī, lai sadabūtu tīras bikses. Tā jau bija trešā reize nedēļas laikā, kad pat manas apakšbikses bija izmirkušas svešās asinīs, un man nebija citas izvēles kā vien tās aizsviest prom un turpināt dežūru bez apakšveļas. Calvin Klein apakšbikses par 15 mārciņām gabalā! Šķiet, es strādāju ar zaudējumiem.*»

Grāmata Braila rakstā iznāca septembrī. Pie tās strādāt bija ļoti interesanti. Īpaši nozīmīgi man šķita iespēja ielūkoties ārstu darbā ne tikai kā sausu faktu un profesionāļu viedokļu uzklaušīšanā, bet arī nepiespiesti atklāt medicīnas sistēmas ēnas pušes, kā arī uzzināt dažādus neiedomājamus ārstu un pacientu pieredzes stāstus un atgadījumus.

Paņemot rokā šo grāmatu, sākotnēji manī valdīja bažas, šķita, ka būs sarežģīti lasīt autora piezīmes, kur nu vēl par citas valsts medicīnas sistēmu un tā tālāk... Tomēr noslēgumā varu apliecināt, ka šo dienasgrāmatu ir salīdzinoši viegli lasīt, protams, lasot to ar kritisku domāšanu. Šī ārsta pieredzes stāsti mani rosināja vairāk paskatīties uz mūsu valsts medicīnas sistēmu. Un man kā nemediķim ir radušies savi secinājumi par ārstniecību Latvijā.

Nevar noliegt, ka Latvijā mediķu noslogojums ir milzīgs, un dažkārt ārsti nevar iedziļināties katra pacienta stāstā. Saziņas kvalitāte starp ārstiem un pacientiem ir izšķiroša, un ir svarīgi, lai mediķi spētu informēt pacientus vienkārši saprotamā valodā. Adama Keja grāmata man lika aizdomāties par medicīnas sistēmu plašākā mērogā.

Man bija līdzīga pieredze, kad saskāros ar neskaidrībām par savu veselību. Pirmajā reizē ārsts man teica: «Labi, ka esat nonācis pie manis.» Šie vārdi radīja papildus stresu un neskaidrību. Vēlējos dzirdēt arī citu speciālistu viedokli, tāpēc pierakstījos pie cita ārsta.

Mēģināju uzrunāt savus vienaudžus, ceļot atrast kādu labu speciālistu un konsultācijas iespējas, kurās man dotu dziļāku izskaidrojumu manai vainai. Kad beidzot nokļuvu pie otra ārsta, viņš teica: «Ko jūs satraucaties, te jau nekas nav... Pajautājiet saviem klasesbiedriem, viņiem jau ir līdzīgas diagnozes.» Un atkal nekādu pa-

pildus skaidrojumu. Atgriezies mājās, biju apjucis un domīgs, ko darīt tālāk.

Uzskatu, ka, neskatoties uz ārstu noslogojumu, viņiem nepieciešams atrast laiku, lai spētu iedziļināties katra pacienta veselības stāvoklī un to saprotami izskaidrotu.

Līdzsvaru visā galvenokārt nosaka savstarpējā saziņas kvalitāte starp pacientu un ārstu. Visām medicīnā iesaistītajām personām ir jāapzinās, ka pacientu informēšana saprotamā valodā un sabiedrības izglītošana ir galvenais nosacījums, lai viņu dzīve būtu pilnvērtīga un vesela.

Jau no bērnības būtu kvalitatīvi jā māca veselības mācība, vienkāršā vai pat vieglajā valodā, attiecīgi savam vecumam un līmenim, ar iespēju vecākiem saņemt informāciju izglītības iestādēs par to, kur meklējama palīdzība un atbalsts, ja skolotāji vai kāds no darbiniekiem ir pamanījis kādas veselības problēmas skolēnam.

Mūsdienu medicīnu raksturo tas, ka tā ir ļoti birokrātiska, sarežģīta un sadrumstalota. Ja es kā pacients apmeklēju tikai vienu ārstu, tas vēl neko nenožīmē. Ir virkne procesu un citu iesaistīto cilvēku, tādējādi tas nemaz nevar būt viena ārsta kompetencē — visus šos apstākļus ietekmēt.

Ir teiciens: ja kaut kas der visam, tad tas nekam neder. Vai viens ārsts spēj pārzināt visas slimības un patoloģijas?

Darīsim katrs to, ko pārzinām un protam vislabāk. Tikai tā ir iespēja augt, attīstīties un kļūt labākiem ne tikai pašiem, bet arī pasaulei kopumā.

BAZŪNE

**Latvijas Neredzīgo
bibliotēkas
bezmaksas avīzīte**

Izdota Braila un pielāgotās drukas nodaļā. Iznāk reizi mēnesī.

Redaktore Gunta Bite.

E-pasts: gunta.bite@neredzigobiblioteka.lv

Mājaslapa: www.neredzigobiblioteka.lv sadaļā *Digitālā bibliotēka*

Tālr. 67522131

Publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.

Par publikācijām atbildīgi paši autori.